

Nyckelbiotopsinventering i Jönköpings tätort

Detta är en sammanfattning av resultatet av den fördjupade nyckelbiotopsinventeringen i Jönköpings tätort utförd 2011-2012.

Definitionen på nyckelbiotop är "ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter." Inventeringsmetoden är Skogsstyrelsens och har använts att kartlägga biologiska värden på träd och i skog i hela Sverige.

Inventerade områden

Tätortsnära skog och trädbärande marker har inventerats på kommunägd mark från Trångahalla i nordväst till Öxnehagabranten i öster och till Lockebo och Hovslätt i söder.

Vi fann 313 nya nyckelbiotoper utöver de 41 som skogsstyrelsen tidigare har identifierat. Nyckelbiotoperna har naturvärdesklassats i fyra nivåer. Klassningen är anpassad till de kriterier kommunen använder i Naturvårdsprogrammet. Klass 1-3 är nyckelbiotoper av fallande intresse där klass 1 är riksintressant. Klass 4 är objekt med naturvärde, alltså ett skogsområde som i en snar framtid kan bli nyckelbiotop. Fördelningen av samtliga objekt är följande; klass 1: 15 st, klass 2: 70 st, klass 3: 200 st, klass 4: 69 st.

Några typiska nyckelbiotoper i Jönköpings tätortsnära skog är brantskogar, ädellövskogar och ädellövträd, lövskogslundar, hassellundar, raviner och alsumpskogar, samt från Jönköpings tätort och söderut barrskog och barrträd, dvs stora tallar. Fördelningen bland de vanligaste biotoptyperna är följande: ädellövskogar 118 st, barrskogar 49st, raviner 18st, brantskogar 21 st, ädellövträd/barrträd 203 st, alsumpskogar 15st samt lövskogslundar 33st och hassellundar 24 st. En nyckelbiotop kan ha upp till två biotoptyper.

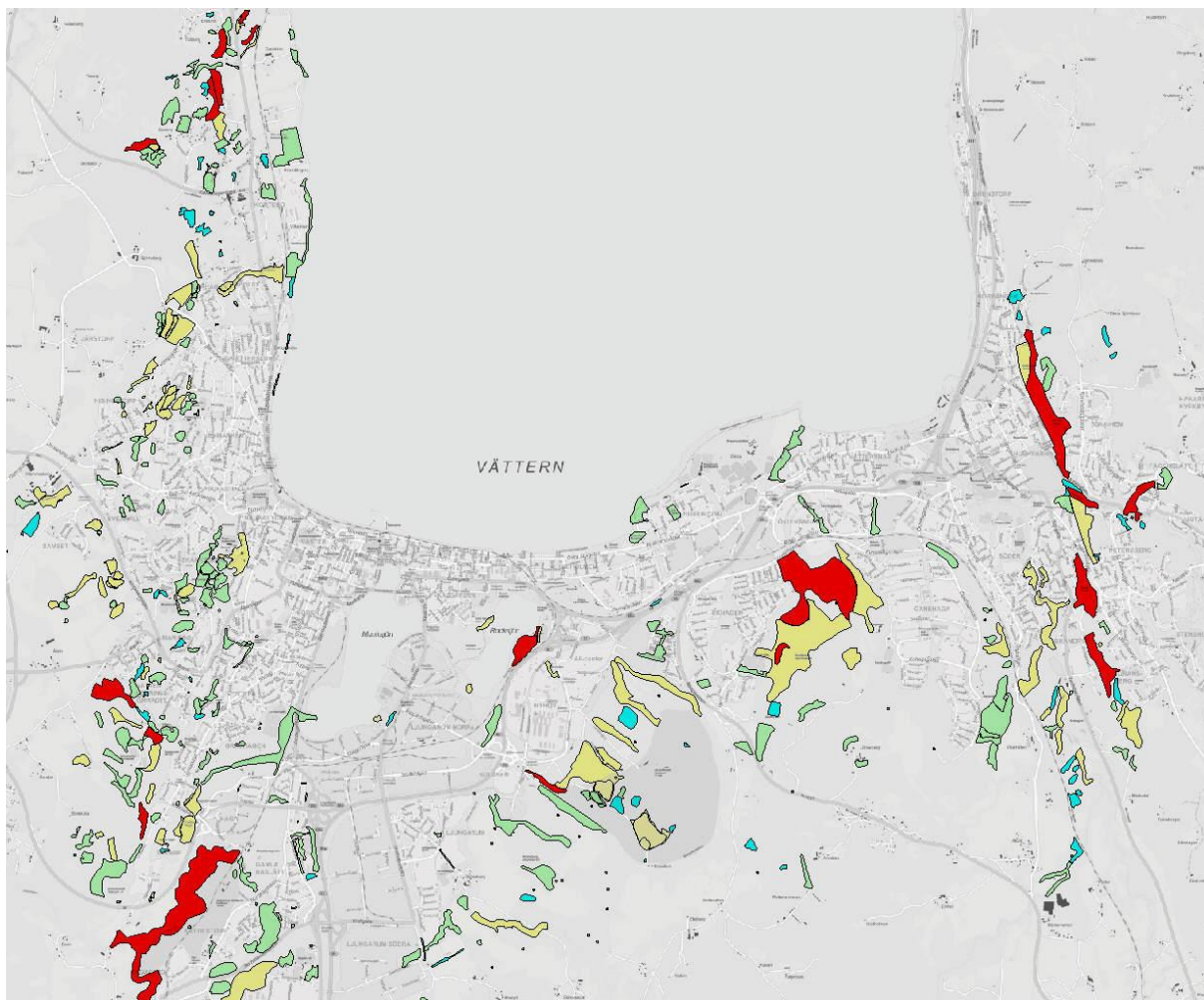
Vissa delar av den tätortsnära skogen har många nyckelbiotoper i naturvärdesklass 1 och 2, t. ex. Granbäck-Häggeberg, Bondberget-Strömsberg, Tabergsås och Vattenledningsområdet.

Speciella artfynd

Ett värdefullt träd är naturligtvis eken och den finns i väldigt många av nyckelbiotoperna, ofta som jätteträd dvs 1 meter i stamdiameter. Bland signalarter med högt signalvärde finns många knutna till ek och ädellövträd, t ex gammeleklav, olika sorters skärelav. Att vi har dessa arter visar att Jönköping är en kulturbygd med lång ekkontinuitet.

Det mest spektakulära artfyndet är skriftskärelav i ädelbrantmiljö nordväst om Jönköping. Denna lav har hittats på 8 platser i Sverige och är bedömd vara en starkt hotad art, Endangered. Den växer på ädellövträd, bok och ask, både i öppen och mer slutna skogar. Antalet lokalområden i landet uppskattas vara 40 och antalet individer skattas till 160 reproduktiva, faktablad på www.artdatabanken.se.

Ett annat spännande fynd är smalskaftslav, också en trädlevande lav men med helt andra preferenser i livsmiljö. Den hör mer hemma i norrländska barrskogar. I Jönköpings tätortsnära natur hittades den i en ravin med granskog ovanför Arla. Där växer smalskaftslaven på en rot nära bäcken. Flest förekomster har smalskaftslaven i nederbördsrikaste delarna av Jämtland, faktablad på www.artdatabanken.se. Smalskaftslaven är klassad som en sårbar art, Vulnerable.

Skog och trädbärande mark med höga naturvärden. En fördjupad nyckelbiotopsinventering i tätortsnära natur gjordes i Jönköpings 2011-2012 och 354 nyckelbiotoper avgränsades. På kartan visas också Huskvarnas nyckelbiotopsinventering från 2001. Röd färg motsvarar naturvärdesklass 1, gult naturvärdesklass 2, grönt naturvärdesklass 3 och blått är naturvärdesklass 4. Klass 1-3 är nyckelbiotoper av fallande intresse där klass 1 är riksintressant.

Skötsel

Vilken skötsel fordras för att naturvärdena ska bestå eller öka? I en del nyckelbiotoper t. ex alkärr, raviner och brantskogar utvecklas naturvärdena bra i fri utveckling, alltså inga åtgärder. Vissa biotop typer behöver däremot skötsel för att naturvärdena ska gynnas. Den vanligaste åtgärden är frihuggning av stora träd, en annan är selektiv röjning där man sparar buskbildande sorter. Majoriteten av alla objekt, 226 st, har ett litet åtgärdsbehov medan 108 st inte behöver åtgärdas alls. Endast 20 st har ett stort åtgärdsbehov.

TEKNISKA KONTORET
2013-04-18

Helen Bjurulf
Kommunbiolog

Anders Strandh
Skogsförvaltare